

17.5.2016 ZDRAVE ODLOČITVE

Branko Djoković: "S tem, ko kupujemo, podpiramo dobro ali slabo."

Branko, za prijatelje Brane, je mlad gorenjski fant, ki je pustil dobro plačano službo in se odločil, da gre na svoje. Z željo, da ustvari nekaj, kar bo imelo pomen za ljudi. Nekaj, kar bo pomagalo k soustvarjanju lepšega sveta.

Deli z drugimi

962

Tweet

0

Branko, zakaj se mlad gorenjski fant odloči, da bo odprl svojo trgovino z lokalnimi izdelki v Kranju?

Predvsem se mi je zdelo neumno gledati množice v supermarketih, kjer vse poteka masovno, od masovne produkcije do potrošnje. »Na jetra« mi je šlo vso to nakupovanje in polni vozički. V osnovi pa je bila to bratova – Sašova ideja, a sem takrat sam še imel službo. Nato sem nekega dne dal odpoved... Vse je imelo svoj namen in pripeljalo do tega, kar se je zgodilo. Jaz brez službe, z željo po nečem svojem, brat Sašo se je že ukvarjal z dostavo sadja in zelenjave in sva se vprašala, zakaj ne bi v Kranju odprla svoje trgovine? Želela sva tudi povrniti življenje staremu mestnemu jedru, ki je zaradi nakupovalnih centrov izumrlo. Mama je v želji po zdravih živilih hodila po mleko do enega kmeta, po meso do drugega, zelenjavo nosila iz Primorske, skratka obiskala je petnajst različnih koncev, da je dobila vsa domača živila. Kaj pa, če bi vse to dali na eno mesto? In tako je nastala **trgovina Krajček**. Ne gre za ekološko trgovino ali zgolj za sadje in zelenjavo, ampak za mini živilsko trgovino, ki nudi domače in lokalne izdelke, nekaj iz ekološke pridelave, nekaj od okoliških pridelovalcev. Stremimo k temu, da je večinoma vse slovenskega porekla, seveda, če ni izvedljivo, pač ni. Recimo, če želiš maco, je žal ne boš dobil slovenske.

Pa še kupuješ kdaj v supermarketih?

Nekaj mesecev že sigurno nisem. Seveda se zgodi, da recimo rabim toaletni papir. To ne pomeni, da do konca življenja ne bom stopil v supermarket, lahko pa se obiski in nakupi zmanjšajo. Mislim pa, da res ne potrebujemo na razdalji dveh kilometrov 14 nakupovalnih centrov.

Kaj pa šola?

Šola mi je dala neko širjenje obzorij in znanja, ki mi pridejo prav. Ne pomeni pa, da bi si to, zakar sem se šolal, želel početi celo življenje. Trenutno delam nekaj čisto drugega. In to delo me veseli, kljub naporom, hodim domov spočit. Delati, kar te veseli mi predstavlja hkrati izziv in zadovoljstvo.

Je bilo težko začeti?

Tudi, ko je šlo kaj narobe, se je na koncu izkazalo, da se je izplačalo, ker se potem stvari izidejo še boljše, kot so bile prvotno mišljene. Vse skupaj je bil izziv. Tudi glede prostora. Ideja je bila, da se v celoten prostor vloži lastna energija, ki se jo občuti in se prenaša tudi na stranke. Nisem kupil nobenega pohištva, ampak je bil vsak kos narejen lastnoročno in šel skozi moje roke. Prostor smo porušili in večinoma v celoti predelali sami s prijatelji.

Ti je kdo rekel, da je to slaba ideja, da ti ne bo uspelo?

Ja, veliko, še posebej na začetku. »Če ne boš imel natančnega načrta in izračuna, se ti ne bo izšlo.« Jaz pa sem bil mnenja, da če čutim in vem, da bo dobro, mora tako biti! Če je ideja dobra, če si jo želim jaz in ljudje... Vsi si namreč želijo jesti kvalitetno, domačo hrano in ne zapakirane kemije. K sreči sem poslušal samega sebe.

Kaj pa prijatelji, te spodbujajo?

Ja, sigurno. Pogosto pridejo mimo na pogovor ali na kavo. Nimam želje, da bi imel zgolj trgovino, lahko se nekdo pride samo pogovoriti, malo pogledati, napolniti z energijo, karkoli. Ravno to, kar me moti pri velikih trgovskih centrih, ko samo prideš, kupiš in greš, brez kakršnegakoli osebnega stika. Nočem, res nočem tega. **Hočem komunikacijo na človeški bazi, ne trgovinski.**

Kako pa opažaš zanimanje za lokalno pridelano hrano?

Napaka je predvsem ta, da imajo ljudje v glavi, da je zdrava hrana avtomatsko dražja. Pa sploh ni. Za primer vzemimo dober paradižnik. En velik lokalno pridelan paradižnik ti lahko zadostuje, ne rabiš treh kilogramov paradižnika, da si narediš solato. Hranilna vrednost domače pridelane hrane je toliko večja in potrebuješ mnogo manjšo količino. Če samo pogledam sebe in koliko sem količinsko pojedel dve leti nazaj, sedaj pojem zelo malo. Včasih sem se samo basal, sedemkrat na dan, količine takšne, da dol padeš, to je samo letelo skozme. Sedaj pa pojem manj in tisto res dobro in kvalitetno.

Ko ljudje enkrat poizkusijo, vidijo razliko v kvaliteti in okusu, na koncu cena sploh ne naredi takšne razlike glede na porabo. Primer sta moja starša, ki sta spremenila navade in kupujeta samo pri meni, drugam gresta samo po stvari, ki jih jaz nimam in ugotovila sta, da nič več ne potrošita, imata isto mesečno porabo in veliko bolj kvalitetno hrano. **S tem, ko kupuješ lokalno, ne le spodbujaš lokalno gospodarstvo, ampak predvsem vlagaš v svoje zdravje.** Tisti, ki pravijo, da je drago... Ni drago, dobra hrana in način življenja se ti bosta obrestovala. Danes je toliko alergij in bolezni, v to na koncu daješ mnogo več denarja, da ne govorim o tem, kaj vse lahko to povleče za seboj in kako ti oteži življenje v poznejših letih.

Kakšno pomembnost pa daješ ekološkemu?

»Itak«, da jo dajem. Ne zanemarjam pa malih kmetov ali pridelovalcev, ki morda nimajo ekološkega certifikata. Tisti, ki so majhni in ne povečujejo količin iz dneva v dan in delajo na kvaliteti. Preveriti pa je seveda treba, na kakšen način delajo. Tudi sam sem močno spremenil svoj način prehranjevanja. **Od časa, ko sem zaključil svoje staro delovno mesto pa do danes, sem izgubil 12 kilogramov.** Energije imam bistveno več, brez težav naredim marsikaj, bolj sem »pri stvari«, še spomin se mi je izboljšal!

Kaj pa si spremenil?

Hja, sem ves čas v trgovini in mi ne preostane drugega, kot da jem to, kar imam (smeh). Torej večinoma domačo, lokalno in ekološko hrano.

Kakšen pomen pa daješ pravični trgovini?

Trenutno imam čaje in pa kmalu še kokosovo olje s »fair trade« certifikatom. Veliko ljudi reče, da gleda na pravične izdelke, istočasno pa recimo ne gledajo na bombaž, ki ga porabimo veliko več kot morda čokolade. Treba je gledati celostno, ne le, da se zapičimo v eno stvar. **S tem, ko kupujemo, podpiramo dobro ali slabo. Avtomatsko smo prvi krivci! Ne tisti, ki stvari proizvajajo, ampak kupci narekujemo, kaj hočemo in kakšen svet želimo.** Na nas je, da se zavedamo tega. Morda bi morali na lastni koži doživeti, kako stvari potekajo in videti, kaj se v resnici na svetu dogaja, da lahko imamo izdelke, ki jih vsakodnevno brez pomisleka uporabljamo. Mislim, da se skoraj nihče ne zaveda, kako resno je, z menoj na čelu. Deloma se zavedam, a še vedno premalo.

Prav tako se ljudje počasi, morda prepočasi zavedajo, da lahko kmalu izgubimo »pravo« hrano, naša stara semena, vodne vire... Gigant Monsanto, ki proizvaja gensko spremenjena semena in herbicide, je sedaj že prodril na Hrvaško, kjer si je ustvaril svoj sedež in proizvodnjo. **Govorimo o podjetju, ki je med drugim proizvajalo tudi vojno orožje - strup Agent Orange, ki so ga proizvedli iz svojih herbicidov, da so ga**

Američani uporabljali v vietnamski vojni. Gre za javni podatek iz njihove uradne spletne strani. **In sedaj bo podjetje, ki je izdelovalo orožje za uničenje ljudi, nadzorovalo vso našo hrano?** Hm... Zato je pomembno, kaj kupujemo.

Vsak, ki reče, kaj pa bo en človek spremenil? Ni res, **vsak, ki spremeni zavedanje, ga lahko spremeni še svojim bližnjim in povzroči domino efekt...** Spomnim se, nekaj let nazaj sem kolegici, ki je na tla vrgla cigaret rekel: »Kako lahko vržeš filter na tla?« Pa je odvrnila: »Kaj pa bo en cigaret naredil?« Takrat sem ji rekel: »stresi tobak, daj filter v žep in ga daj v smetnjak, ko prideš domov.« Danes jo srečam, po desetih letih, in še vedno upošteva moj nasvet. Poleg nje pa še deset njenih prijateljev in petnajst prijateljev od teh prijateljev, ki dnevno ne mečejo cigaret na tla... In tako gre naprej. Majhna stvar se pozna. Iz enega, ki daje vzor, hitro nastane petdeset ljudi. In ja - **en človek lahko naredi veliko za spremembe!**

Če bi ta trenutek dobil ponujeno blazno dobro plačano službo, bi jo sprejel in opustil svoj projekt?

Seveda da bi... ostal pri Krajčku. Odkar sem pustil službo in šel na svoje, sem šel finančno glede plače za približno dve tretjine navzdol, ampak sem šel v to z zavedanjem. **Na koncu pa je vedno tako, da če imaš pravo idejo, dovolj močno željo in veselje, se bo ti prav vse izšlo.**

Pripravila: Ana Vehovar

Deli z drugimi

962

Tweet

0